

- [28] —: B. Václavěk a masová kultura. Sociologický časopis 3/1968.
- [29] *Obrdlíková Juliána a kolektiv*: Sociologická čítanka, III. díl. Skripta. Vyd. UJEP Brno, 1968.
- [30] —: K otázce možnosti navázání na Bláhovu obecnou sociologickou teorii. Sborník Brněnská sociologická škola, Brno, 1967.
- [31] —: Sociologie války v díle I. A. Bláhy a E. Chalupného. Stať pro sborník O koncepci dějin čs. sociologie. Vydala Socialistická akademie, Brno, 1968.
- [32] —: Předmět sociologie inteligence. Stať pro sborník O sociologii inteligence. Vydala Socialistická akademie v Brně, 1968.
- [33] — *a kolektiv*: Sociologická čítanka, I. díl. Skripta. Vydala UJEP, 1967.
- [34] *Solař Josef*: Untergang der Ideologien? Sborník filosofické fakulty, řada G 11, 1967.
- [35] —: Sociologie organizace. Vyd. ČSVTS České Budějovice, 1967.
- [36] —: Úvod do sociologie kultury. Skripta. Vydalo KKOS Brno, 1967.
- [37] —: Hlavní proudy sociologie. Skripta. Vydala Socialistická akademie v Gottwaldově, 1967.
- [38] —: Úvod do dějin sociologie. Skripta. Vydala Socialistická akademie v Gottwaldově, 1967.
- [39] —: Sociologie XIX. století. Skripta. Vydala Socialistická akademie v Gottwaldově, 1967.
- [40] —: Sociologie XX. století. Skripta. Vydala Socialistická akademie v Gottwaldově, 1967.
- [41] —: Stručný přehled dějin sociologie. Skripta. Brno, 1967.
- [42] —: Konvergence a divergence ve vývoji společností. Stať. 1968.
- [43] —: Intelektuálové a politika. Stať. Věda a život, 1968.
- [44] —: Vzestup moderního města jako sociologický problém. Vyšlo v čas. Životné prostredie, 1968.
- [45] —: Politika v pojetí Arnošta Bláhy. Stať. Sociologický časopis, 3/1968.
- [46] —: Sociologie a futurologie. Stať. Praha, 1968.
- [47] —: Vliv vědeckého a technického pokroku na rozvoj vnějších vztahů. Stať v časopise Mezinárodní vztahy. Praha, 1968.
- [48] —: Spory o sociologickou teorii. Skripta. Vydala Socialistická akademie v Gottwaldově, 1967.
- [49] —: Sociometrie. Skripta. Vydala Socialistická akademie v Gottwaldově, 1967.
- [50] —: Úvod do studia dějin sociologie. Skripta. Praha, SPN, 1968.
- [51] —: Vědecké základy moderní personalistiky. A-revue, 1967.
- [52] —: O současném stavu čs. sociologie. Zprávy Čs. sociologické společnosti. Praha, 1967.
- [53] —: Politika a inteligence. Stať ve sborníku ze symposia.

KATEDRA PSYCHOLOGIE

BRNO, ARNA NOVÁKA 1

Vedoucí katedry: PhDr. Jaroslav Šabata, od 1. února 1964 do 31. 3. 1968, prof. PhDr. Robert Konečný, CSc., od 1. 4. 1968.

Počet vědeckých, pedagogických a vědeckotechnických pracovníků: 1 vědecký pracovník (odb. pracovník II. stupně), 1 profesor, 1 docent, 8,5 odborných asistentů, 1 technik — asistent I. stupně, 1 sekretářka.

Rok 1964 je rokem nástupu kvantitativního a kvalitativního rozvoje psychologie na filosofické fakultě. Ve společenské praxi prudce stoupl vedomí potřeby psychologických služeb, což se projevilo jak vyššími směrnými čísly posluchačů psychologie, tak značným růstem zájmu o studium psychologie.

Vedoucím katedry se stává od 1. února 1964 zást. doc. Dr. Jaroslav Šabata, který již několik let předtím externě přednášel na katedře sociální psychologii.

Nový vedoucí katedry vyvinul značnou energii v jednáních o zvýšení stavu učitelských sil, a tak postupně přicházejí: doc. Dr. Bohumír Chalupa, Dr. Stanislav Kratochvíl, Dr. Hugo Široký, Dr. Prokop Novák, Dr. Ivo Plaňava. Zvláštní úsilí věnoval rehabilitaci a návratu na fakultu doc. Dr. Ludmily Kolářikové a prof. Dr. Roberta Konečného. Doc. Dr. Ludmila Kolářiková se vrátila na fakultu k 1. září 1967. Doc. Dr. Robert Konečný byl navržen ke jmenování mimořádným profesorem v témže roce s tím, že z ČSAV přejde na katedru psychologie.

S příchodem Dr. Jaroslava Šabaty se na katedře vytvořily podmínky pro rozvoj sociální a politické psychologie. V oblasti *politické psychologie* získala katedra vůbec primát v socialistických zemích, protože tuto disciplínu v podmínkách socialistického zřízení jako první konstituoval právě Dr. Šabata. Vedle koncepční a výzkumné práce zasahoval úspěšně z pozic této disciplíny také prakticky do politického vývoje v ČSSR. Vedle Dr. Šabaty se na katedře věnuje problematice sociální psychologie Dr. Prokop Novák a Dr. Ivo Plaňava, který je činný rovněž na úseku politické psychologie.

Od 1. 9. 1965 zřídil rektor university při katedře odd. klinické psychologie, jehož vedoucí byl jmenován Dr. Boleslav Bárta. Úkolem oddělení je příprava posluchačů psychologie pro řešení klinicko-psychologické problematiky ve všech oblastech společenské praxe. Jako součást oddělení byla na základě dohody s příslušnými zařízeními vybudována výcviková pracoviště v psychiatrické léčebně v Kroměříži (vede Dr. Stanislav Kratochvíl), v psychiatrické léčebně ve Sternberku (vede Dr. Hugo Široký), na Psychologické výchovné klinice v Brně (vede Dr. Boleslav Bárta) a v Královopolské strojárně Brno (vede externí učitel Dr. Kučera).

S účinností od 1. března 1966 bylo na katedře rektorem university zřízeno další oddělení — oddělení psychologie práce, jehož vedoucím se stal doc. Dr. Bohumír Chalupa, CSc. Vedle pedagogických úkolů přípravy posluchačů psychologie plní oddělení také úlohy výzkumné a vede metodicky psychology, pracující na závodech. V letech 1968—1970 realizuje oddělení postgraduální studium psychologie práce podle plánu sekce psychologie práce Čs. psychologické společnosti při ČSAV. Členy oddělení jsou dále Dr. Jiří Sedlák, CSc. a Dr. Prokop Novák. Oddělení má řadu externích spolupracovníků, kteří se podílejí na výuce (Dr. Josef Jünger, Dr. Ján Vonkomer, CSc., Dr. Jitka Čížková, Dr. Věra Andrysíková, Dr. Alena Krouská aj.).

Otázkám pedagogické psychologie a problematice duševní hygieny se věnuje jak v přednáškové činnosti, tak výzkumně Dr. Libor Míček.

Vědecké zaměření členů katedry bylo v uplynulých pěti letech dáno zejména těmito problémovými okruhy:

psychologické výzkumné metody (experimentální a diagnostické), dynamika osobnosti, typy politického myšlení, inženýrská psychologie a psychologické otázky úpravy pracovního prostředí, profesiografie, psychologické posuzování pracovníků, řešení pracovních konfliktů, teorie a metodika výchovně psychologického poradenství, psychoterapeutické metody (především psychodrama, hypnoterapie, autogenní trenink), etiopatogeneze a psycho-

terapie neuróz, psychologické aspekty tělesných onemocnění, duševní hygiena vysokoškolských studentů.

Z funkcí ve vědeckých společnostech zastávají členové katedry tyto: Dr. Jaroslav Šabata je členem ústředního výboru Čs. psychologické společnosti, doc. Dr. Bohumír Chalupa je předsedou sekce psychologie práce Čs. psychologické společnosti, Dr. Boleslav Bárta je předsedou celostátní komise pro rozvoj psychologie v praxi při ČSPS, Dr. Hugo Široký je členem ústředního výboru Čs. psychologické společnosti, Dr. Jiří Sedlák je předsedou Krajského komitétu pro vědecké řízení ČSVTS v Brně. Členové katedry jsou rovněž zastoupeni v redakcích různých časopisů.

Katedra psychologie pořádala 2 symposia a konference. První shromáždění se konalo ve dnech 15.–16. 12. 1966 k počtě výročí založení Psychologického ústavu UJEP (organizaci zajišťovalo odd. klinické psychologie), druhé se konalo v lednu 1967 s tematickým zaměřením „Psychologie v personální praxi“ (pořádalo odd. psychologie práce). Kromě toho se členové katedry aktivně zúčastnili 15 symposií, konferencí a sjezdů pořádaných jinými institucemi v republice a 5 konferencí v zahraničí.

PhDr. Boleslav Bárta

BIBLIOGRAFIE

- [1] *Bárta Boleslav*: Příspěvek k zjišťování neuropsychické dynamiky u člověka, SPFFBU 1964, B 11, str. 91–95.
- [2] —: Technická revoluce a duševní vývoj člověka, v knize „Společnost a technická revoluce“, Praha, 1965, str. 137–159.
- [3] —: The Difference in Emotional Irritability between Asthmatic and Normal Children, SPFFBU 1966, I 1, str. 7–12.
- [4] —: Některé základní rysy vývoje sociálního postavení československé psychologie v průběhu 20 let po druhé světové válce, SPFFBU 1966, I 1, str. 81–92.
- [5] —: Některá teoretická východiska práce Dětské psychologické poradny v Brně, její organizace a některé výsledky její práce, *Výchovný poradce*, 1966, 2, str. 45–58.
- [6] —: Mimointelektoví činitelé školního neprospěchu, *Socialistická škola*, 1964/65, č. 10, str. 590–596.
- [7] —: Základní psychologické problémy dětí a žáků ZDS ve vztahu k charakteru školských a výchovných zařízení. Sborník referátů pracovního aktivu, konaného v Modřicích u Brna ve dnech 17.–19. V. 1966, Brno 1966, str. 95–105.
- [8] —: Některé psychologické otázky řídicí práce, *Ekonomika zemědělství*, mimořádné číslo, listopad, 1965.
- [9] —: Několik poznámek k diferenciaci výuky na základních devítiletých školách, SPFFBU, 1967, I 2, str. 87–101.
- [10] —: Klinická psychologie v současném lékařství, *Lékařské repetitorium*. Praha 1967, SNZL, str. 118–125 (spolu s *dr. Diamantem*).
- [11] *Chalupa Bohumír*: Změny v pamětním interferenčním účinku v některých patologických podmínkách, *Čs. psychologie*, 1964, 8, 35–45, spolu s *P. Oseckým*.
- [12] —: Výsledky výzkumu statických reakcí, *Sborník prací filos. fakulty brněnské university*, B 9, 1962, 11, 31–42 (vyšlo 1964), spolu s *I. Kunzem*.
- [13] —: Nové poznatky v hodnocení vystavení pracujících kyslíčnicku uhelnatému, *Vnitřní lékařství* 1964, 10, 230–237, spolu s *J. Vyskočilem* a *I. Berkou*.
- [14] —: Přístroj k měření a k analýze statických reakcí ruky, *čs. patent čis. 109. 986* (1964), spolu s *I. Kunzem*.
- [15] —: Metoda analýzy statických reakcí ruky a možnosti jejího praktického využití, *Pracovní lékařství* 1964, 16, 352–356, spolu s *I. Kunzem*.

- [16] —: Psychologické předpoklady práce operátorů, Sb. „Zkušenosti a úkoly psychologie práce ve výrobě“, ČSVTS, Brno, 1965, str. 49–55
- [17] —: The Use of Model Performances in the Time Analysis of Attention, *Activitas nervosa superior* 1965, 7, 2, 180–181, spolu s P. Oseckým.
- [18] —: Eksperimentálnaja model processa vnimanija vo vremeni, *Studia psychologica* 1965, 7, 4, 286–300.
- [19] —: La recherche psychologique des intoxications par les substances neurotropes industrielles, Symposium: Higher Nervous Functions and Occupational Health, Prague, 1966, in „XVe Congr. intern. de médecine du travail“, Suppl. III, Wien, 1966, str. 27–30.
- [20] —: Psychologické metody posuzování pracovní způsobilosti v provozní praxi, Sb. „Psychologie v systému práce s lidmi“, Práce, Praha 1966, str. 131–138.
- [21] —: Současné otázky psychologie práce, ČSVTS, Čes. Budějovice, 1966, str. 102, učební text.
- [22] —: Osobnostní dotazníky, UJEP, Brno 1966, str. 36, učební text.
- [23] —: Možnosti a zásady uplatňování poznatků psychologie v personální praxi, Sb. „Psychologie v personální praxi“, UJEP, Brno 1967, str. 1–21.
- [24] —: Problematika psychologických metod posuzování pracovníků, Sb. „Psychologie v personální praxi“, UJEP, Brno 1967, str. 58–75.
- [25] —: La recherche psychologique des intoxications par les substances neurotropes industrielles, Sborník prací fil. fak. brněnské univ., I₂, 1967, str. 15–20.
- [26] —: Psychologické studium činnosti operátora ve vyhledávacích úkolech, *Čs. psychologie*, 1967, 11, 6, 598–601, spolu s J. Čížkovou.
- [27] —: Psychologische Analyse der Tätigkeit des Operateurs bei den Suchaufgaben, I. Zusammenkunft der Psychologen aus Donauländern, Symposium SAV, Smolnice, 1967, 9 str., rotaprint, spolu s J. Čížkovou.
- [28] —: Užití psychologie práce v průmyslu, Brno 1967, str. 255, učební text, spolu s J. Sedlákem.
- [29] —: Psychická zátěž a účinek hluku u pracovníků v textilním průmyslu, X. celost. kongres prac. lékařství, Brno 1967, souhrny sjezd. refer., str. 43.
- [30] —: Uplatňování poznatků psychologie v personální praxi, Brno 1968, str. 36 + 16 příl., programovaný učební text, spolu s V. Podlenou.
- [31] —: Metody experimentální psychologie, SPN, Praha 1968, 214 str., skripta.
- [32] *Stanislav Kratochvíl*: Současný stav psychoterapie neuroz v Československu, SPFFBU B 11, 1964, 30–38.
- [33] —: Úzkostná neuroza: příspěvek k etiopatogeneze, *Čs. psychologie* 9, 1965, 395 až 402.
- [34] —: Psychoterapie, skripta, SPN, Praha 1966.
- [35] —: Osobnostní dotazník BOD(h), *Čs. psychologie*, 1966, 10, 268–269.
- [36] —: K problému existenciální frustrace, *Čs. psychiatrie* 1966, 62, 322–325.
- [37] —: Úzkost a sexuální život žen. *Čs. psychiatrie* 1966, 62, 393–400.
- [38] —: K syntetickému a diferencovanému přístupu v psychoterapii neuroz, *Čs. psychologie* 1966, 10, 479–486 (spolu s B. Bouchalem).
- [39] —: Psychometrické zkoumání existenciální frustrace, *Čs. psychologie*, 1967, 11, 594–597 (spolu s D. Dufkovou).
- [40] —: Rationalization Mechanismus in Posthypnotic Suggestion, *American Journal of Clin. Hypnosis*, 1966, 8, 181–186 (spolu s B. Bouchalem).
- [41] —: Die Angst und das Sexualleben der Frauen. *Zeitschr. f. Neurol. Psych. u. med. Psychol.*, 20, 1968, 13–15 (spolu s M. Zdímalovou).
- [42] —: Rutinní posuzování osobností dospělých v klinické praxi, ve sborníku V. Tardy (red), K problémům psychologie osobnosti, Academia, Praha 1967 (spolu s M. Jarošem).
- [43] —: Využití heterosugesce v položkách autogenního tréninku, Sborník XII. věd. dny mor. a slov. psychiatrů, Olomouc 1967 (spolu s M. Štohanzlovou).
- [44] —: Výzkum v psychoterapii (Psychoterapie II), skripta, SNP, Praha 1968.
- [45] *Míček Libor*: Duševní hygiena dospívajících z hlediska psychologa, Sborník referátů přednesených na celostátním semináři dorostového lékařství, Brno, říjen 1965, str. 45–54.
- [46] —: K některým problémům duševní hygieny u vysokoškolských studentů, SPFFBU, 1966, I 1, str. 13–24.

- [47] —: Duševní hygiena pro vedoucí hospodářské pracovníky. Socialistická akademie, Brno 1966 (skripta 12 str.).
- [48] —: Self Education of University Students as a Factor of Their Mental Equilibrium, The 5th International Congress of School and University Health and Medicine, Praha 1967 — Abstrakta str. 216.
- [49] *Novák Prokop*: K problému geneze odpovědnosti jako charakterového rysu osobnosti žáka, Sborník prací pedagogického institutu v Ostravě, řada pedagogika — psychologie č. 2, 1964, str. 39–55.
- [50] —: Úvod do psychologie práce a základní otázky psychologie osobnosti, učební texty pro postgraduální studium VŠB, ministerstvo paliv, 1964.
- [51] —: Základní otázky inženýrské psychologie a psychologie pracovního výcviku, učební texty pro postgraduální studium VŠB, ministerstvo paliv, 1965.
- [52] —: Průzkum veřejného mínění o „Černé kronice“ v denním tisku, Kriminálně-psychologický věstník č. 10, říjen 1966.
- [53] —: Sociálně psychologický výzkum vztahu veřejnosti k bezpečnostním orgánům a vztahu příslušníků VB k vlastní práci, pro KS SNB Ostrava, 117 str., rozmnoženo pro vnitřní potřeby ministerstva vnitra, 1966.
- [54] —: K některým problémům ukázněného chování posluchačů vysoké školy, Sborník prací pedagogické fakulty v Ostravě, č. 4, řada B-1, 1966, str. 7–52, (spolu s *O. Nováčkovou, M. Vichnarovou, E. Pejchovským, J. Rychnovským*).
- [55] —: Některé poznámky k technice přijímacího pohovoru, Sborník Psychologie v systému práce s lidmi, Práce, Praha 1966.
- [56] —: K otázce vztahů mezi motivací změny povolání a některými faktory osobnosti, Psychologie v ekonomické praxi, 1968; v tisku.
- [57] *Sedlák Jiří*: Psychologická problematika pracovního prostředí a pracovního zatížení spojovatelek. Závěrečná zpráva o výzkumu. Brno, 165 str.
- [58] —: Badania z zakresu psychologii przemysłowej w Czechosłowacji, Przegląd psychologiczny 1964, 8, str. 182–185.
- [59] —: Diskoordinace ve vztahu k pracovní zátěži spojovatelek, ANS, 1964, 6, str. 241–244.
- [60] —: K otázkám psychologie práce, Nové obzory, 1965, 7, str. 336–351.
- [61] —: Problémy pracovních přestávek zaměstnanců automatizovaného provozu, Sborník Zkušenosti a úkoly psychologie práce ve výrobě, Brno, ČSVTS, 1965, str. 77–85 (II. vyd. 1966, str. 83–92), spolu s *J. Hruschkou*.
- [62] —: Psychologie práce v ČSSR, Sborník „Zkušenosti a úkoly psychologie práce ve výrobě“, Brno, ČSVTS 1965, str. 9–16, (II. vyd. 1966, str. 15–22).
- [63] —: Základy psychologie a fyziologie práce, Ostrava 1965, 352 s. (Psychologie pomáhá průmyslu, sv. 1). Spolu s *J. Křivohlavým a J. Voborským*.
- [64] —: Zkušenosti a úkoly psychologie práce ve výrobě, Sborník prací přednesených na I. celostát. poradě čs. psychologů s vedoucími pracovníky z výrobních resortů, Gottwaldov 19.–21. května 1965. Brno, ČSVTS 1965, 280 str. (II. rozšířené vyd. 1966, 352 str.), redakce sborníku.
- [65] —: Arbeitspausen der Arbeitenden an der automatisierten Strasse. ANS, 1966, 8, str. 151–159, spolu s *J. Hruschkou*.
- [66] —: Konfliktové situace v pracovních kolektivech, Sborník Psychologie v systému práce s lidmi, Praha, Práce 1966, str. 165–168.
- [67] —: Metody řešení neshod na pracovištích, Sborník Psychologie v personální praxi, Universita J. E. Purkyně, Brno 1967, str. 87–107.
- [68] *Smékal Vladimír*: Metodologické problémy ontogenetických výzkumů v psychologii (spolu s *J. Švancarovou*), Psychológia a patopsychológia dieťaťa, 1966, 1, str. 12–36.
- [69] Metodologické problémy interpretace psychologických vyšetření, Psychológia a patopsychológia dieťaťa, 1966, 4, str. 1–20.
- [70] Teoretické problémy posuzování osobnosti žáků ve výchovné praxi, K problémům psychologie osobnosti, Academia, Praha 1967, str. 265–269.
- [71] Struktura charakteristiky osobnosti dítěte, Psychológia a patopsychológia dieťaťa, 1967, 1, str. 1–20.
- [72] Poznávání a posuzování osobnosti žáků, SPN, 1968, 2. vyd., 80 str., skripta.
- [73] *Široký Hugo*: Úvod do herecké psychologie. Vysokoškolské učební texty, SNP, Praha 1964, 281 str.

- [74] Hospitalisace, kulturní terapie, možnost patientského klubu. Sborník 75 let Psychiatrické léčebny v Opavě, 1964, 64–69 (spolu s *Widemanovou*).
- [75] —: Ke skupinové psychologické diagnostice a terapii neuróz, Sborník prací FF Brno, ř. B, 1965, 17–29.
- [76] —: Psychologie meziosobních vztahů a sociometrické metody, Sborník Psychologická hlediska zdravotní péče o dorost, KÚNZ — Brno, 1965, 19–26.
- [77] —: Psychotherapie v sociálním poli moderního člověka. Čs. psychologie 1966, 5, 468–478.
- [78] —: Prolegomena k psychopathologii osobnosti. Vysokoškolské učební texty, SNP, Praha, 172 str.
- [79] —: Sociální aspekty zdravotnického teamu. Sborník Psychológia v zdravotníctve a súčasná prax, Bratislava 1967, 49–55.
- [80] —: Terminologická výstavba psychoanalýzy a fyzika. Sborník XII. vědeckých pracovních dnů moravských a slovenských psychiatrů, Olomouc 1967, 35–48.
- [81] —: Heslo „Psychodrama a sociodrama“ v Sociologickém slovníku, (přípr. k tisku 1968).
- [82] —: Psychodrama jako prostředek výchovy. Sborník FF, 1967.

Dodatkem uvádíme ještě bibliografii prací prof. dr. Roberta Konečného, CSc., který nastoupil jako vedoucí katedry již v době, kdy bibliografie byla vysázena:

- [83] *Konečný Robert*: Tři úvahy o manželství a rodičovství (spolu s Dráčem a Nedomou, SZN, 1. vyd. 1961, 2. vyd. 1964, str. 10–49).
- [84] —: Starosti s dospíváním (spolu s O. Konečnou, SPN a slovenské SPN 1966, 2. vyd. 1967, str. 91).
- [85] —: Psychologie v lékařství (spolu s M. Bouchalem, SZN Praha, 1966, str. 231).
- [86] —: Některé teoretické a praktické otázky psychoterapie dětí (Sborník prací FF UJEP k počtě V. Chmelaře, 1965).
- [87] —: Některé aktuální otázky teoretické základny výzkumu v zdravotnické psychologii (theze otištěny ve Sborníku I. psycholog. sjezdu 1965).
- [88] —: Pohled na psychologii ve zdravotnictví v Československu do r. 1965 (Československá psychologie 1965, č. 5).
- [89] —: Typy výchovného působení rodičů ve vztahu k následné neurotizaci a snížení školního prospěchu dítěte, Čs. pediatrie XXI, 1966, 6).
- [90] —: Psychologie stáří (in *Pediatrie v domovech důchodců*, SÚSZ Praha 1966).
- [91] —: Postavení rodiny v současné společnosti a její možnosti a úkoly v pohlavní výchově (Bulletin — skripta pro učitele, Soc. akademie v Brně 1966).
- [92] —: Klinická aplikace projektivních kreseb u dětí (*Psychológia a patopsychológia dieťaťa*, II, 2, 1967).
- [93] —: Význam psychopatologie pro studium normální osobnosti (in *Problémy psychologie osobnosti*, CSAV, Praha 1967).
- [94] —: Dva psychologické soudní posudky (spolu s O. Konečnou, *Psychológia a patopsychológia dieťaťa*, II, 1, 1967).
- [95] —: Dva základní typy sugesce (Československá psychologie XI, 4, 1967).
- [96] —: Psychologie v Itálii (Československá psychologie XII, 4, 1968).